

в. Учителско дело
02.02.2015 г., с.1 и с.3

Доц. Бисер Петков, управител на НОИ: Броят на бенефициентите и стойността на активите на Учителския пенсионен фонд постоянно нарастват

„Пожелавам на Синдиката на българските учители все така отговорно и успешно да изпълнява своята мисия в защита на правата и издигане на авторитета на българските учители“

Светла Струмина

Бисер Петков има магистърска и докторска степен по икономика от Университета за национално и световно стопанство. Започва професионалния си път през 1988 г. като редовен преподавател в УНСС, където през 2012 г. е избран за доцент по научна специалност „Финансов мениджмънт и борсова търговия“. В периода 2002-2003 г. е председател на Държавната агенция за осигурителен надзор към Министерски съвет. През м. март 2003 г. е избран от Народното събрание за заместник-председател на Комисията за финансов надзор, където ръководи управление „Осигурителен надзор“ и заема този пост до м. май 2009 г. С решение на Народното събрание от 8 септември 2011 г. е избран за управител на Националния осигурителен институт. Има над 40 научни публикации, в т.ч. учебници, монографии и др.

- Доцент Петков, Учителският пенсионен фонд бе първият професионален фонд в България. Как оценявате неговата роля и значимостта му за професионалното пенсионно осигуряване у нас във вече близо две десетилетното му развитие?

-Учителският пенсионен фонд (УчПФ) е първият у нас професионален пенсионен фонд, създаден през м. март 1996 г. със Закона за фонд „Обществено осигуряване“, който функционира от 1 януари 1997 г. като извънбюджетна сметка до 2013 г., а от 2014 г., съгласно Закона за публичните финанси, се управлява като отделен бюджет. Администрирането и обслужването на фонда се извършва от Националния осигурителен фонд (НОИ). От 2006 г. събирането на осигурителните вноски за УчПФ се извършва от Националната агенция по приходите (НАП). Осигурени лица в УчПФ са заетите на педагогически длъжности в системата на просветата. Учителският пенсионен фонд е изграден на разходопокривен принцип, но за разлика от фонд „Пенсии“ на ДОО, годишните приходи от осигурителни вноски на УчПФ превишават разходите на фонда, което позволява инвестиране на свободните средства в държавни ценни книжа (ДЦК). През близо 20-годишния период на съществуване на УчПФ, броят на бенефициентите на плащания (пенсии и добавки) от фонда и стойността на неговите активи постоянно нарастват.

- Бихте ли представили актуалното финансово състояние на УчПФ и възможностите, които предлага днес?

- За 2014 г. приходите на УчПФ по предварителни данни възлизат на 51 536,5 хил. лв., от които приходите от осигурителни вноски са 36 932,6 хил. лв. и от лихви на държавни ценни книжа – 14 603,9 хил. лв. Общите разходи за пенсии и добавки през 2014 г. са 19 557,5 хил. лв., като от тях 6 709,6 хил. лв. за пенсии и 12 847,9 хил. лв. за добавки. През 2014 г. УчПФ активно участва в аукционите за придобиване на ДЦК. През миналата година са придобити ДЦК в общ размер на 70 434,5 хил. лв. като в същото време са падежирали емисии на обща стойност 34 261,7 хил. лв. Доходността на

портфейла за 2014 г. е 3,96%. Към 31.12.2014 г. финансовите активи на УчПФ възлизат на 387 032,0 хил. лв., от които 5 000,0 хил. лв. са в срочни депозити и 7 694,1 хил. лв. наличност по сметка. През 2014 г. стойността на активите на фонда са нараснали с 12,6 на сто спрямо активите на фонда през 2013 г.

Съгласно действащото през 2015 г. законодателство, осигурените лица в УчПФ имат право на:

- срочна пенсия в намален размер при изпълнение на следните условия: три години по-рано от възрастта им по чл. 68, ал. 1 на Кодекса за социално осигуряване (КСО) и минимален учителски осигурителен стаж (мъже – 30 години и 8 месеца, жени – 25 години и 8 месеца). Намалението в размера на пенсията е с 0,1% за всеки недостигащ месец до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 на КСО.

- добавка в размер на 0,33% от пенсията за всеки месец, за който има осигурителна вноска във фонда след навършване на необходимата възраст за получаване на намалената пенсия, ако лицата не се възползват от правото за ранно пенсиониране в намален размер или пенсия в пълен размер и се пенсионира по условията на чл. 68 на КСО. Броят на пенсионерите, получаващи добавки от УчПФ към края на 2014 г. е 18 388, в сравнение със същия период на миналата година има увеличение от 621 добавки (3,5% ръст). Средният размер на получаваните добавки през м. декември 2014 г. е 59,02 лв., който е със 73,3 на сто по-висок от средния размер на добавката през м. декември 2013 г. и е 8,6% от нетния осигурителен доход на учителите за м. ноември 2014 г. Значителното повишение в средния размер на получаваните добавки от УчПФ към пенсиите на учителите е резултат от влязлото в сила от началото на 2014 г. изменение в КСО, съгласно което размерът на добавката за учителите, които са се пенсионирали по условията на чл. 68, ал. 1 от КСО, се повишава от 0,2 на сто на 0,33 на сто от пенсията за всеки месец, за който има осигурителна вноска във фонда след навършване на необходимата възраст за получаване на намалена пенсия.

- пенсия в пълен размер, когато имат необходимия учителски осигурителен стаж и навършена възраст по чл. 68, ал. 1 на КСО. Пенсията се получава до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 3. След навършване на възрастта по чл. 68, ал. 3 пенсията се изплаща за сметка на фонд „Пенсии”.

- Сега, 19 години след създаването му, Учителският пенсионен фонд (УчПФ) продължава ли да бъде търсен от учители, пожелали да се възползват от законовата възможност за по-ранно пенсиониране?

- Броят на пенсионерите, получаващи срочна пенсия в намален размер от УчПФ, към м. декември 2014 г. е 1446. Средният месечен размер на срочната пенсия в намален размер за м. декември е 285,74 лв., който е с 3,6 на сто по-висок от средния размер на срочната пенсия през м. декември 2013 г. и е 41,7% от нетния осигурителен доход на учителите за м. ноември 2014 г. От началото на 2014 г. намалението при определяне размера на срочната пенсия за ранно пенсиониране от УчПФ е 0,1 на сто (вместо прилаганите до края на 2013 г. 0,2 на сто) за всеки месец, недостигащ на лицето до достигане на законоустановената възраст за пенсиониране. Средният брой месеци, недостигащи до навършване на възрастта за пенсиониране на мъжете и жените по чл. 68 от КСО, е 39,7 месеца в края на 2014 г. (39,8 месеца в края на 2013 г.). При удовлетворяване на условието за възраст по чл. 68, ал. 1 на КСО, учителите пенсионери спират да получават пенсии от УчПФ и започват да получават действителните си пенсии от фонд „Пенсии” на Държавното обществено осигуряване. Броят на новоотпуснатите срочни пенсии в намален размер през 2014 г. е 508, което е с 15 пенсионери повече в сравнение с броя им през 2013 г.

- С влезлите в сила от 1.01.2015 г. изменения в Кодекса за социално осигуряване отпада изискването за представяне на заповед за прекратяване на трудовия договор при подаване на документи за пенсиониране, т.е. при придобиване правото на пенсия, може да се подадат документи за нейното отпускане, без да се прекратява трудовия договор. Тази промяна важи ли и за лицата, които са придобили право на ранно пенсиониране при условията на УчПФ и желаят да се възползват от него?

- Отмяната на чл. 94, ал. 2 на КСО води до промяна в реда за отпускане на лични пенсии на учителите от УчПФ. От началото на 2015 г. право на пенсия от УчПФ имат лицата, които към датата на изпълнение на условията за пенсиониране по разпоредбите на §5, ал. 1 и 4 от ПЗР на КСО заемат учителски длъжности. Това означава, че лицата трябва да са изпълнили изискуемите условия на осигурителен стаж и възраст преди уволнението им от съответните учителски длъжности, но не е задължително освобождаването им от учителска длъжност да е към момента на упражняване правото на пенсия.

- Каква е Вашата оценка за партньорството Ви със Синдиката на българските учители, по чиято инициатива бе създаден Учителският пенсионен фонд?

- Партньорството между Синдиката на българските учители и Националния осигурителен институт е традиционно добро. Плод на това партньорство е създаването и успешното развитие на Учителския пенсионен фонд. Ръководството на СБУ е инициатор и на промени в КСО, в сила от началото на 2014 г., с които чувствително се завишиха размерите на плащанията от УчПФ.

- През март т.г. Синдикатът на българските учители ще чества 25-годишнината от своето създаване. Вашето послание към СБУ и неговите членове?

- Синдикатът на българските учители е най-голямата учителска синдикална организация у нас, обединила в себе си съвременните български просветители. СБУ не само защитава трудовите и социалните права на българските учители, но и е тяхна опора в отговорната им професионална мисия – националната просвета. Позволете ми чрез вестника да отправя своите поздравления към ръководството на СБУ и към всички членове на организацията по случай 25-годишнината от нейното създаване. Пожелавам на Синдиката на българските учители все така отговорно и успешно да изпълнява своята мисия в защита на правата и издигане на авторитета на българските учители.